

ДО
АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ
НА НАОА

ДОКЛАД

НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ ЗА
РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА

„ФИЗИОТЕРАПИЯ, КУРОРТОЛОГИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ“

ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.1. МЕДИЦИНА,
ОБЛАСТ НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ 7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
ВЪВ ВОЕННОМЕДИЦИНСКА АКАДЕМИЯ – СОФИЯ

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на докторска програма *„Физиотерапия, курортология и рехабилитация“* от професионално направление 7.1 Медицина, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт във Военномедицинска академия – София.

Докладът е разработен в съответствие с чл. 78 от ЗВО и съгласно критериалната система за програмна акредитация на ОНС „доктор“ в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016 Г.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКИ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол/дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол №10/08.04.2021 г.
2.	Експертна група: Ръководител: проф. д-р Вили Захариев, дм Членове: 1. проф. д-р Ирина Стоилова, дмн 2. доц. д-р Искра Такева, дм Наблюдаващ процедурата: Проф. Димитър Михайлов, д-р	Протокол №4/23.02.2023 г.
3.	Извършено посещение на ЕГ	21.03.2023 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол №18/23.05.2023 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до висшето училище за становище	Протокол №18/23.05.2023 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция/ ПК предоставя доклада на АС	

През последните 5 г. в по научната специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” са зачислени 4 докторанти. Успешно защитил и звършил е един докторант. Делът на редовните докторанти спрямо общия брой е 1:3. Трима от

докторантите са зачислени в задочна форма на докторантура. Един редовен докторант е продължил академичната си кариера след успешна защита.

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната акредитация на докторската програма по «Физиотерапия, курортология и рехабилитация» е получена обща оценка по критериите **8.99** (осем цяло и деветдесет и девет стотни) със срок на валидност на акредитацията до 17.03.2021 г.

Препоръката на НАОА е да се увеличи публикационната активност в международни издания.

За периода 2016 г. - 2022 г. хабилитираният състав на Първа и Втора клиники по физикална и рехабилитационна медицина имат 7 публикации в следните международни издания:

1. The Environmentalist
2. Electromagnetic Biology and Medicine
3. Essentials of Physical and Rehabilitation Medicine. For Undergraduate Medical Students. Lax book
4. Journal of Frailty, Sarcopenia and Falls
5. Current Chemical Biology J.
6. AASCIT Journal of Medicine
7. EMF-Med

Колективът на клиниките е участвал в издаването на учебник на английски език:

Troev, T., Papathanasiou, J. *Essentials of Physical and Rehabilitation Medicine. For Undergraduate Medical Students*. Lax book, 2016. ISBN 978-619-189-041-5. P. 344. Chapter 7, 8, 9, 10, 16, 23.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 5)

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/ неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие на стандартите и насоките за осигуряване качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG) – част 1 (1-10) и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. ВМА има публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“

По 1.1.1 Докторската програма по научната специалност «Физиотерапия, курортология и рехабилитация» се организирана и се реализира в Първа и Втора Клиники по Физикална и рехабилитационна медицина към Катедра “Ортопедия, травматология, реконструктивна хирургия и физиотерапия” на Военномедицинска академия – МБАЛ - София.

Мотивите за разработване на докторантури по научната специалност “Физиотерапия, курортология и рехабилитация” са нарастващата честота на заболяванията, изискващи целенасочено и компетентно физиорехабилитационно лечение, както и навлизането на нови технологии и медицинска апаратура в специалността.

Докторската програма „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” има за **предмет** изучаването на биологичното и терапевтично въздействие на естествените и преформирани физикални фактори върху човешкия организъм и тяхното използване за нуждите на диагностиката, профилактиката, лечението и рехабилитацията на различни болестни състояния в резултат на травми, заболявания и дегенеративни изменения.

При изпълнението на своята мисия двете Клиники се ръководят от основните си **цели**: осигуряване на стабилна среда за обучение, практика и живот на студентите и докторантите; гарантиране на научен и преподавателски потенциал; възможности за развитие; достъпност; нетърпимост към всякакви форми на дискриминация; уважение на академичните традиции и защита на авторските права.

В заключение, във Военномедицинска академия е въведена организация на прием и обучение на докторантите в съответствие с нейната мисия, цели и задачи и е съобразена с действащото законодателство в Република България.

По 1.1.2. Във Военномедицинска академия съществува цялостна стратегия за качеството на обучение и процеса на неговата реализация. Ръководството на ВМА разглежда процеса на осигуряване, поддържане и непрекъснато усъвършенстване на качеството на обучение и на Академичния състав като своя първостепенна задача, която гарантира стабилно стратегическо управление и устойчивост на институцията.

Системата за управление на качеството във ВМА подлежи на непрекъснат контрол с цел нейното поддържане, развитие и усъвършенстване.

Системата за качество във ВМА е създадена и се реализира чрез:

- *Комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес;*
- *Отговорници по качеството в Първа и Втора Клиники по Физикална и рехабилитационна медицина.*

Комисиите по качество анализират развитието на докторантите, обсъждат провеждането на изпити, колоквиуми и трудностите в процеса на подготовка на докторантите, защитата на докторските дисертации, адекватността на програмите, материалната база и др.

Учебната документация се актуализира своевременно, като се отчитат новостите в научно и методическо отношение, както и измененията в нормативната база. Действащите правила, отнасящи се към докторските програми, са актуализирани съобразно новата нормативна база.

Инициаторите при разработването и редактирането на учебната документация по докторските програми са обучаващите, в лицето на хабилитираните специалисти от клиниките и особено научните ръководители, както и членовете на научно - преподавателския състав, придобили ОНС „Доктор”. Определящо е и мнението на докторантите, които участват активно, като се отразяват техните научни интереси.

Комисията по качеството в професионалното направление и специалността планира и осъществява два пъти годишно вътрешни одити за оценка на качеството и функционирането на съответните програми за обучение. Налични са протоколи от проведените одити.

ВМА периодично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми.

Цялостната дейност за обучение по докторска програма „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ.

По 1.1.3. Докторантите и преподавателите прилагат европейските научно-образователни стандарти в своята научна, учебна и методична работа като резултат от проведеното обучение и мотивиращо ръководство, съгласно утвърдените програми, както и вследствие проведени обучения и специализации във водещи в това направление институции у нас и в Европа.

Предлага се обучение, което съответства на съвременните постижения в науката и се признава от академичните общности.

Учебните програми се актуализират ежегодно и изцяло покриват изискванията за съответната специалност. Резултатите от научноизследователската дейност се представят на лекции и други научни форуми, в които участват докторантите и студентите.

Взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма се осъществява чрез целенасочено стимулиране на включване на докторанти в научната дейност на клиниките. Периодичното атестиране на зачислените докторанти позволява да се отчитат и обсъждат дейностите и резултатите от провежданите научните изследвания и осигурява адекватна обратна връзка.

Съществуват възможности резултатите от дисертационните трудове да се публикуват в списание «Военна медицина», други български и чужди издания и така да се създават взаимовръзки между научните изследвания и обучението по докторската програма.

ВМА изгражда и прилага политика за осъществяване взаимовръзка между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст.

По 1.1.4. Във ВМА функционира *Етична комисия*, която е експертен и консултативен орган, учреден към ВМА със Заповед на Началника на ВМА. Тя работи в съответствие с действащата в момента законодателна рамка, третираща етичните аспекти на научните изследвания върху хора и животни.

Обект на експертна оценка на Етичната комисия са клинични и неклинични биомедицински и медико-социални научни изследвания върху човешки същества, научни изследвания с използването на персонална биомедицинска информация, както и етични проблеми, отнасящи се до защита на обществените интереси от недобросъвестни действия на изследователите при продукцията, съобщаването, предлагането и публикуването на резултатите от научните изследвания. Преди стартиране всички научни изследвания върху хора и животни, провеждани във ВМА, подлежат на начална експертна оценка. Етичната комисия ежегодно отчита дейността си пред Началника на Военномедицинска академия.

Обучаващите се докторанти могат да бъдат с различен етнос, религия, социален произход, националност, раса, пол и възгледи.

Във ВМА съществува *автоматизирана система за плагиатство*, чрез която се проверява процента на плагиатство преди подаване на ръкопис за публикуване и предварително да извършат необходимите корекции, с оглед спазване на етичните принципи при публикуване.

Всички докторанти преди защита подават декларация за оригиналност на данните.

100% от публикуваните научни статии в списание „Военна медицина“ (издание на ВМА и Българското научно дружество по военна медицина) са рецензирани.

Във ВМА е създадена система, гарантираща качеството на научноизследователската дейност и стриктно спазване на етичния кодекс. Контролът се включва на различни етапи от разработването на научните проекти до публикуване на резултатите.

Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и са оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Констатации от проверката по Стандарт 1:

Мисията, целите и задачите на Първа и Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина напълно кореспондират с целта на подготовката за придобиване на ОНС „доктор“ по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ във ВМА - София. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти, записани и разработени в програми и правилници и е съобразено с действащото законодателство.

Докторската програма е организирана и се реализира в Първа и Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина към Катедра „Ортопедия, травматология, реконструктивна хирургия и физиотерапия“ адекватно на политиката на ВМА и на съвременните особености в развитието на медицината и здравеопазването, в рамките на институционалния и национален контекст за взаимовръзка между науката и практиката.

Дейността в процеса на обучение по докторската програма „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ е подчинена на системата за качество във ВМА, без да се пренебрегва нейната специфика. Това се потвърждава от резултатите при вътрешните одити.

Изработени са и се изпълняват правила за осигуряване на академично единство, академични свободи и нетърпимост към дискриминация, съответстващи на ЗВО. ВМА-София има утвърдена, публично оповестена, с официален статут и отчетност програма за осигуряване на качеството на докторантурата.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни.

По 2.1.1. Докторската програма по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” към ВМА е разработена съгласно съвременните постижения и тенденции в развитието на специалността, като се извършва експертен анализ на предшестващия опит във ВМА, на този в други Висши училища у нас и други страни, както и достиженията в областта на научните изследвания и консенсусите на научни дружества и професионалната общност.

Темите за разработване от редовните и задочни докторанти се представят, обсъждат и формулират на Клиничен съвет от потенциалния Научен ръководител на докторантурата и се предлагат чрез Ръководителя на Катедрата на Катедрения съвет за одобрение.

Докторантите се включват в учебната и научноизследователската работа на съответните клиники.

Предоставената изготвена Квалификационна характеристика на образователната и научна степен „доктор” по научната специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация”, която включва цели на програмата, описание на получаваната квалификация, описание на професионалните компетенции, получавани след защитата на дисертацията.

Докторската програма по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” е разработена в съответствие със съвременните постижения в областта и има ясно поставени цели.

По 2.1.2. Във ВМА приемът на докторанти става съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за развитието на академичния състав (ПРАС) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВМА. Разработени са детайлни процедури за прием на редовни, задочни и докторанти на самостоятелна подготовка въз основа на действащото законодателство, публикувани на интернет-страницата на ВМА.

Съгласно ПРАС на ВМА, обучението за придобиване на образователна и научната степен (ОНС) „доктор” се осъществява и в самостоятелна форма на обучение, при която обучението е с продължителност до 3 години. След разработване на основна част от дисертационния труд кандидатът представя на катедрен съвет основна част от дисертацията (*литературен обзор, цел, прилаганите методи и евентуалните резултати*). Академичният съвет на ВМА взема решение и предлага на съответната структура в Министерство на отбраната докторантът да бъде зачислен по докторската програма. Зачисляването в докторантура става със заповед на министъра на отбраната.

Прави впечатление, зачисляването на докторанти предимно в задочна форма на обучение.

По научната специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” във ВМА за периода 2016-2022 г. са обучавани 4 докторанти, участващи в изготвянето на учебната документация.

По 2.1.3. Действащата учебна документация се намира на разположение и всеки момент се прилага в личните досиета на докторантите, които се съхраняват в служба „Учебна и научноизследователска дейност” (УНИД) на ВМА.

Изготвената учебна документация ежегодно се анализира и обновява със съдействието на научните ръководители и докторантите.

Във ВМА има организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите.

Мнението на докторантите и научните ръководители намира отражение в изготвянето на индивидуалните учебни програми.

Документацията по докторската програма по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” е налична и пълна, с точно формулирани цели, задачи и мотиви за обучение.

По 2.1.4. Анализът при планиране и разработване на докторската програма включва изследване на необходимостта ѝ – актуалност на проблематиката, разработвана в съответната програма и последващо приложение на резултатите, както и потребността ѝ за практиката и бизнеса и възможността за осигуряване на работно място след приключване на обучението. С различните форми на докторантура – редовна, задочна или самостоятелна, се осигуряват високо квалифицирани специалисти за институцията, за науката и пазара на труда.

Анализът на актуалността се прави на базата на сравнителни проучвания по дадената проблематика в национален и световен аспект. Вторият анализ на потенциалните работни места се базира на резултати от проучвания относно заетостта на специалисти със същата или сходна квалификация (национални проучвания, рейтингова система, разговори с работодатели, потенциални потребители на кадрите, анализ на незаетите работни места и сфери на възможна реализация на специалистите).

Международните контакти, съвместните научни разработки с научни колективи извън страната, участието в международни научни форуми в чужбина, са предпоставка за подготовка на докторантите съобразно Европейските изисквания и тяхната конкурентоспособност на пазара на труда у нас и в чужбина.

При разработването на докторските програми се прави анализ на: възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.

По 2.1.5. Докторската програма по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” е съвместима с аналогичните програми на други ВУ у нас и извън страната, позволяваща професионална мобилност на докторантите.

Академичният състав, провеждащ обучението по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” е добре осведомен за научните достижения по настоящата специалност в Медицинските университети в България и в ЕС. Съществува тясна колаборация между Клиниките по физикална и рехабилитационна медицина и останалите катедри, клинични звена и различни академични структури в страната.

Участието на академичния състав в национални и международни научни форуми ги прави информирани относно съвременните тенденции за развитие на тази научна специалност, методите за обучение и конкурентната среда, в която се намира докторската програма.

През периода 2016 г. - 2021 г. не е осъществена професионална мобилност на докторантите по програма „Физиотерапия, курортология и рехабилитация”.

По 2.1.6. Процедурите за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми са заложи в Закон за висшето образование, Закон за развитие на академичния състав в Република България, Правилник за неговото приложение, Правилник за устройството и дейността на ВМА, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВМА и др.

Всяка научна тема, независимо от вида на докторантурата (редовна, задочна, самостоятелна разработка) се приема от съответните научни звена Катедрените съвети и се утвърждава от Академичния съвет на ВМА. Приемът и обучението на докторанти се осъществява в съответствие с посочените по-горе закони и нормативни актове. Образователните програми на докторантите, както и изпитните комисии са съобразени със същите законови изисквания.

След приемане на докторантите, административното осигуряване се осъществява от ВМА. Научните ръководители се предлагат от съответната катедра, заявила докторантурата и се утвърждават от Академичния съвет. Всички зачислени докторанти имат индивидуални учебни планове, приети от Катедрения съвет и съответно утвърдени от АС на ВМА.

Изпитите по индивидуалния план на докторантите са: по специалността и допълнителни, свързани с методологията и спецификата на разглеждания проблем в дисертационния труд.

Във ВМА се съблюдават законовите изисквания за прием и обучение на докторантите, като за целта се поддържа и актуализира комплект от нормативни документи. Упражнява се контрол върху спазването на изискванията на нормативните документи.

Констатации от проверката по Стандарт 2:

Докторските програми във ВМА, вкл. докторската програма по научната специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ са разработени в съответствие със съвременните постижения на науката, с ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати и са сравними с подобни у нас и в Европа. Разработени са стандарти и е създадена организация за непрекъснатия им мониторинг: учебна документация, изработване и оценяване на програмите, етап на работа, контрол на достоверността и автентичността на разработките, позволяващи своевременна защита, професионална мобилност и успешна реализация на пазара на труда.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите.

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд.

По 3.1.1. Докторантите по докторска програма „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ се обучават в съответствие със съвременните постижения на медицинската

наука и практика. При обучението на докторантите се прилагат съвременни методи и разнообразни форми на преподаване (лекции, семинари, тематични курсове по индивидуалната програма, практически упражнения, обучение за работа с високоспециализирана апаратура, участие в научни прояви, самостоятелна подготовка и др.). Организираният учебен процес се съчетава оптимално с индивидуалния учебен план на докторанта. Акцентира се върху индивидуалната форма на обучение, която е непрекъсната и ежедневна.

Във ВМА е осигурен достъп до най-големите световни и европейски научно-изследователски бази данни, лицензирани от Министерството на образованието и науката: ISI WEB OF SCIENCE , SCOPUS, EBSCO.

Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма.

По 3.1.2. Докторантите във ВМА се обучават по индивидуален учебен план, изготвен на основание на докторската програма по специалността, уточнен и подписан от научния ръководител и утвърден на заседание на Академичния съвет на ВМА.

Обучението на докторантите се осъществява на институционално и на катедрено ниво.

На институционално ниво е създадено и успешно работи *Училище за докторанти*. Дейността му се координира от служба „УНИД“, под прякото ръководство на Заместник-началника на ВМА по учебно-научната дейност и е насочена към организиране и координиране на обучението, свързано с придобиването на образователната и научна степен „доктор“. *Мисията на докторантското училище към ВМА* е да обучава висококвалифицирани специалисти за условията на глоболизиращата се световна икономика на 21-ви век, които са готови да заемат водещи позиции както в академичните среди, така и в областта на медицинската практика и управлението на здравеопазването.

Училището за докторанти организира специализиран интензивен курс с цел да се подпомогнат младите научни работници при изготвянето и оформянето на публикации и при разработването на дисертационните им трудове.

В сайта на ВМА има специален раздел „В помощ на докторанта“, в който са представени курсовете за обучение на докторантите в докторантското училище: „Курс за докторанти“, курс „Подготовка на научна публикация“, курс „Техническо оформление на дисертационен труд“.

Периодично във ВМА се организират специализирани езикови курсове за подготовка както на преподавателския състав, така и на докторанти.

На катедрено ниво за обучение на докторантите се провеждат: тематични курсове, семинари, срещи за обсъждане на актуални теми, самостоятелна подготовка за изпити, усвояване на експериментални методи и извършване на научни разработки.

Важно значение в подготовката на докторантите по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” има и сътрудничеството с други научни университети и институти: МУ – София; МУ – Пловдив; МУ – Плевен; МУ – Варна; Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Национален център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА), София.

Докторантите се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.

По 3.1.3. Индивидуалните учебни планове на докторантите конкретизират етапите при подготовка на дисертационния труд. Контролът по спазването им се осъществява регулярно от Научния ръководител. В края на всяко тримесечие от периода на обучението редовните докторанти представят отчети, в които описват преминалите етапи от обучението си, научните изследвания, постигнатите резултати през периода. Тези отчети, подписани от Научния ръководител, се представят за обсъждане на Катедрен съвет.

Всяка завършена година от подготовката на докторанта трябва да завърши с годишен отчет за изпълнението на индивидуалния план, обсъден на КС, където се гласува атестационна оценка и приемане насоки за следващите етапи на подготовка.

Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват резултатите от изследователската си дейност.

По 3.1.4. Методите и критериите за оценяване на постиженията на докторантите са формулирани и оповестени чрез Регламента за придобиване на ОНС доктор в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВМА.

Оценяване на постиженията на докторантите се осъществява през целия период на разработка на докторския труд чрез контрол на индивидуалния учебен план, отчетите, участие в научноизследователски проекти и изготвяне на научни съобщения.

Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.

По 3.1.5. Предвидена е комисия за разглеждане на жалби от докторанти. За периода 2016-2022 г. в Катедрата по ортопедия, травматология, реконструктивна хирургия и

физиотерапия няма регистрирани случаи на жалби от докторанти. Не са постъпвали жалби от докторанти и от други специалности във ВМА.

Във ВМА съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби на докторанти.

Констатации от проверката по Стандарт 3:

Подготовката на докторантите по научната специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ във ВМА се реализира със съвременни образователни форми и научни методи по индивидуален план и чрез участие в колективно обучение. Всички етапи от Докторантурата се контролират ефективно от Научния ръководител и Ръководителя на катедрата и чрез обсъждане на отчетите и резултатите от работата на докторантите. Оценяването на постиженията се осъществява чрез публично оповестени методи за оценяване и текущи вътрешни одити. Всички елементи от докторантските процедури са отразени в административната документация на ВМА, съхранявана в служба «Учебна и научноизследователска дейност».

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите.

Критерий 4.1. Изградени са структури и са разработени вътрешнонормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация.

По 4.1.1. В приетия Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВМА са описани процедурите, които обхващат всички етапи от пътя на докторанта. В него са описани всички стъпки, документи и органи, които следва да съблюдават спазването на описаните дейности. През атестационния период основен документ за подготовката на докторанти е Правилникът за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във ВМА и приложенията към него. Всяка промяна в този Правилник по отношение на докторските програми се отчита своевременно в текущите процедури.

Във ВМА са сигурени процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи от „жизнения цикъл“ на докторанта, напр. прием, развитие, признаване на срокове на обучение и дипломирането на докторантите.

По 4.1.2. Участието на докторантите в научноизследователската дейност е основно направление за реализиране на една от основните цели – постигане на оптимален баланс на изследователска дейност и обучението. Във ВМА се прилагат следните форми за включване

на студенти и докторанти в изпълнението на научноизследователски проекти и научни прояви: участие в научни колективи на съответни звена, участие в изследователски екипи на външни организации, участие в изследователски проекти, индивидуално разработване на изследователски проект.

Осигурена е възможност за публикуване на техни статии в различни печатни научни издания (списания, сборници с научни публикации и др.).

Част от западните заглавия (Military Medicine; Medicine et Armees; Revue Internationale des Services de Santedes Forces Armees; Journal of Royal Army Medical Corps, Medical Corps International Forum) се получават единствено в библиотеката на Военномедицинската академия, като същевременно се ползват и от другите сродни библиотеки в страната.

Докторантите от Първа и Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина могат да публикуват най-значимите си достижения в специализираното научно списание „Военна медицина” – ISSN-1312-2746, официално издание на Българското научно дружество по военна медицина и Военномедицинска академия, в научното списание на Балканския военномедицински комитет – Balkan Military Medical Review – ISSN-1107-6275, в специализираното научно списание „Физикална медицина, рехабилитация, здраве” – ISSN 1312-0417 и др.

Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти.

За периода 2016 г. – 2022 г. в Първа и Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина няма участие на докторанти в национални и международни научни проекти.

По 4.1.3. ВМА има сключени договори за сътрудничество с висши училища и научни организации за мобилност на преподаватели, специализанти и докторанти.

Докторантите във ВМА имат възможност да разработват част от трудовете си в други структури в България и Европа, съгласно сключените 19 договора за сътрудничество между ВМА и други институции.

Участието на докторантите във ВМА в научната продукция и в научните форуми през акредитирания период последните 5 години е 14%.

Осигурени са възможности за мобилност на докторантите, в.т.ч. периоди на обучение в други ВУ или научни организации, участие в национални и международни научни форуми и др.

За периода няма докторанти провеждали изследвания в други висши училища или научни организации. Всички докторанти имат средно по 3 участия в национални и международни научни форуми.

По 4.1.4. Във ВМА съществуват условия за реализиране на нормативно уредените процедури по приема, обучението и реализацията на докторантите.

През последните 5 г. по научната специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” са зачислени 4 докторанти. Успешно защитил и звършил е един докторант. Делът на редовните докторанти спрямо общия брой е 1:3. Трима от докторантите са зачислени в задочна форма на докторантура. Един редовен докторант е продължил академичната си кариера след успешна защита.

Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализация на завършилите докторанти.

Констатации от проверката по Стандарт 4:

Във ВМА има изградена организация, детайлни процедури и строга административна система за работа с докторантите във всички етапи на тяхната подготовка. Те имат възможност за активно участие в научноизследователски проекти и в програмите за студентска мобилност. Публикационната активност на докторантите в Първа и Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина е добра, като се има предвид, че един от четиримата докторанти е зачислен в началото на 2023 г. Сътрудничеството с научни структури у нас и в чужбина осигурява подобряване на качеството на обучение във ВУ и кариерното развитие на докторантите. Доказателственият материал е в подкрепа на това становище.

Стандарт 5. Преподавателски състав.

Критерий 5.1. Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията.

По 5.1.1. В Първа и Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина към Катедра „Ортопедия, травматология, реконструктивна хирургия и физиотерапия” работят към момента трима хабилитирани преподаватели – един професор и двама доценти с доказана квалификация по докторската програма „Физиотерапия, курортология и рехабилитация”:

Академичният състав по научната специалност “Физиотерапия, курортология и рехабилитация” е 42,85% от общия лекарски състав на Първа и Втора клиника по физикална и рехабилитационна медицина.

Всички лекари, работещи в Първа и Втора Клиника по физикална и рехабилитационна медицина, имат специалност по „Физикална терапия и рехабилитация“ и много от тях са с допълнителни квалификации и дългогодишен стаж по специалността.

ВМА спазва законовите изисквания и разработените документи, свързани с подбора и развитието на академичния състав. Утвърден е официално установен ред за атестиране и самоатестиране на преподавателите, в съответствие със Закона за висшето образование, чл.57 (1), (2) и Правилника за устройството и дейността на ВМА. Хабилитираните членове на академичния състав се атестират веднъж на пет години, а нехабилитираните – веднъж на три години. Оценяват се преподавателската, научноизследователската, административната и други дейности на атестираното лице.

Посоченият академичен състав по научната специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” се отличава с високи професионална квалификация и научно-преподавателско ниво. Притежава отлична теоретична и практическа подготовка, висок професионализъм и дългогодишен опит в учебната и научноизследователската работа, осигуряващи изключително подходяща учебно-научна среда за развитието на докторантите по физиотерапия, курортология и рехабилитация.

Хабилитираните лица на основен трудов договор, чиято квалификация е в областта на докторската програма са трима. Няма нехабилитиран състав с ОНС „Доктор” по докторската програма „Физиотерапия, курортология и рехабилитация”.

Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и доказана квалификация в областта на докторската програма.

По 5.1.2. За периода 2017 г. - 2021 г. е направена атестация на целия академичен състав на ВМА, който отговаря на критериите за регистъра на НАЦИД.

Съществува разгърната научноизследователска дейност по тематиката на специалността на хабилитирания академичен състав, участващ в обучението на докторантите, независимо от високата учебна натовареност на целия академичен състав (хабилитирани и асистенти).

Публикационната активност на преподавателите с научната специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ за отчетния период на акредитацията е както следва:

- издадени учебници, учебни помагала и монографии/ участие – 6 броя

- в научни издания в България – 26
- в научни издания в чужбина – 7

Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договор, чийто квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания.

По 5.1.3. От посочените данни е видно, че в Първа и Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина се поддържа добра научноизследователска активност на преподавателския състав, като периодично се анализират и оценяват резултатите, актуализират се приоритетите, съобразно световните и европейски стандарти и националните потребности.

Хабилитираните преподаватели са с отлична теоретична и практическа подготовка, висок професионализъм и опит в учебната, научноизследователската и практическата работа.

Научните изследвания във ВМА са насочени към активно създаване на нови научни знания, както и за обосноваване и развитие на обучението на студентите, докторантите и специализантите (чл. 61, ал. 1 от ЗВО).

Членовете на академичния състав на Клиниките са отлични специалисти и утвърдени експерти в областта си, за което свидетелства участието на хабилитираните преподаватели в различни изпитни комисии за зачисляване на специализанти и докторанти, както и за провеждане на изпити по съответната специалност; участието им в научно жури при процедури за хабилитация. Те са консултанти и ръководители на специализанти и докторанти, рецензенти на научни статии, членове на редакционни колегии на научни списания, експерти и консултанти.

Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността на докторантурата и/или в професионалната област, към която тя принадлежи.

Констатации от проверката по Стандарт 5:

Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитиран преподавател с научна компетентност по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация” и основна медицинска специалност „Физикална и рехабилитационна медицина“ на основен трудов договор към научната организация, с богат професионален опит, който развива активна научноизследователска дейност, свързана тематично с докторантската програма, с богат организационен и ръководителски опит в организация и участия в научни форуми и висока публикационна активност. Академичният състав упражнява системна учебна,

диагностична, лечебна, експертна и консултантска дейност по ФРМ, благодарение на успешните си изяви и практики по специалността.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите.

Критерий 6.1. Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности.

По 6.1.1. Клиниките по Физикална и рехабилитационна медицина разполагат с една собствена учебна зала с 10 работни места. За докторантите е осигурена възможност за работа в кабинет с компютър и достъп до интернет.

ВМА разполага със зали, които могат да се използват от всички научни направления както следва: 1 компютърна зала с 10 работни места с инсталирани програми за самообучение; кинозалон – 500 места, аула – 200 места и 10-та зала – 150 места; 18 учебни зали с по 25 места, експериментално отделение и всички съвременни средства за презентиране.

По 6.1.2. В Първа и Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина е създадена и се поддържа необходимата материална база, осигуряваща условия за учебна и изследователска дейност на докторантите. ВМА разполага с отделно отделение по експериментална медицина, където могат да се извършват опити, свързани с обучението по докторската програма.

Изградената материално-техническа база за работа, обучение и изследователска дейност на докторантите е в съответствие със спецификата на научната специалност.

Клиниките разполагат с лекционна зала снабдена с мултимедия, може да се ползва и аудиторията на ВМА. За докторантите съществуват работни места с осигурен компютърен достъп с интернет.

По 6.1.3. Докторантите могат да използват библиотеката на ВМА, както и наличната литература в Катедрата и съответните Клиники. ВМА има споделен договор с 32 библиотеки в страната.

Библиотеката на Военномедицинска академия разполага с над 28 800 библиотечни единици научна и справочна литература. Тя комплектува книги, периодични издания (списания, годишници, научни трудове и др.), дисертации, научноизследователски разработки и документални източници на информация в областта на медицината.

Библиотеката членува в Българския информационен консорциум (БИК).

Библиотечните дейности са автоматизирани. Работи се с електронен каталог книги и електронен каталог читателска картотека по софтуер на СофтЛиб.

Читателските места в читалнята са с компютърни конфигурации. Читателите имат свободен достъп до online бази данни на EBSCOInformationServices:

I. EBSCOhost Web: MEDLINE Complete, Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, Health Source, GreenFILE, Library, Information Science & Technology Abstracts, Teacher Reference Center, European Views of the Americas: 1493 to 1750, AHFS Consumer Medication Information.

II. EBSCO Discovery Service

III. DynaMed,

както в библиотеката, така и от компютрите на работните им места в клиниките, с достъп до гореизброените електронни бази без парола, с възможност да си регистрират и отдалечен достъп.

Във Военномедицинска академия има изградена компютърна мрежа с работни места във всички катедри, клиники и лаборатории (автоматизирана болнична система) и е осигурен денонощен достъп до Интернет, който едновременно с „online“ достъпа до абонираните бази данни, осигурява на читателите възможност да ползват широк кръг информация за световните достижения в областта на медицинската и военномедицинската наука.

Материалната база на ВМА предоставя възможност за провеждане на учебните занятия на необходимото високо ниво. Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и база данни.

По 6.1.4. Докторантите във ВМА имат възможност да публикуват в списание „Военна медицина“, издание на ВМА и Научното дружество по военна медицина, което излиза с 4 книжки годишно и е индексирани в списъците на НАЦИД. Друга възможност за публикуване е списанието Balkan Military Medical Review, издание на Балканския военномедицински комитет. Докторантите имат възможност заедно с водещи специалисти в съответната област да публикуват резултати от научните си разработки в списания, реферирани в западни бази данни.

Висшето училище или научната организация стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

За периода 2016-2022 г. общият брой публикации на докторантите е 6, а участията в научни форуми с научни съобщения – 10.

Публикационната активност на докторантите е в реномирани издания. Три от публикациите са в списанието на Асоциацията по физикална медицина и рехабилитация „Физикална медицина, рехабилитация, здраве“. Две са в списание „Военна медицина“.

Участията с научни съобщения в научни форуми са в: Национални конференции на Асоциацията по Физикална медицина и рехабилитация, 22nd Congress Balkan Military Medical Committee, 25-28 September 2017, Belgrade, Serbia и VII-ми национален конгрес на българската асоциация по невросонология и мозъчна хемодинамика с международно участие, София, 2021.

За периода докторантите нямат публикации в списания с импакт фактор и импакт ранг.

Констатации от проверката по Стандарт 6:

ВМА и Първа и Втора Клиника по Физикална и рехабилитационна медицина разполагат с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно преподавателска дейност и адекватен академичен комфорт за докторантите. Клиничната и лабораторна база на ВМА осигурява практическата им подготовка. Творческата активност на докторантите се стимулира строго регламентирано организационно и финансово, което се доказва от участията им в научни форуми и публикационната им активност.

Стандарт 7. Управление на информацията.

Критерий 7.1. Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите.

По 7.1.1. Информация за: дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството /включително външни заинтересовани страни/, осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма, развитието и успеваемостта на докторантите, удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение, учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите и кариерното развитие на завършилите докторанти се извършва с провеждане на редовни анкети сред докторантите и академичния състав. Анкетният лист за провежданите анкети е разгледан и приет от Академичния съвет на ВМА. Анкетите се провеждат и анализират от катедра «Военна медицина» и се публикуват в списание „Военна медицина“.

По 7.1.2. Периодично се обсъждат и анализират на заседания на Академичния съвет и се огласяват чрез публикуване в списание „Военна медицина“ резултатите, свързани с управлението на качеството на обучение и необходимостта от промяна.

Констатации от проверката по Стандарт 7:

ВМА има изградена стройна система за управление на информацията относно качеството на обучение на докторантите. Функционирането на системата се осигурява от регулярното обновяване на докторските програми, административната подкрепа, собствената документация, периодичните външни и вътрешни одити и публичното оповестяване на ефективността на резултатите. Удовлетвореността на докторантите от организацията на обучение се отчита чрез провеждане на анкети.

Стандарт 8. Информация за обществеността.

По 8.1.1. ВМА публикува посочената информация на сайта на ВМА и списание „Военна медицина“.

Едно от основните места за публикуване на обществено достъпна информация е сайта на ВМА. В него се публикува информация за докторските програми; работни и нормативни документи, отнасящи се за хода и процедурата на обучение. Чрез сайта на ВМА се дава обществена информацията за обявените, текущите и приключилите процедури за придобиване на ОНС „Доктор“. Там е достъпна и актуална информация за наредби, правилници, решения на Общо събрание, решения на Академичния съвет.

При провеждане на форуми с участието на докторанти информацията своевременно се публикува в сайта. Информацията относно хода, процедурите и резултатите е актуална и се обновява своевременно.

На сайта на ВМА, който е общодостъпен, в панела „Научноизследователска дейност“ – от падащото меню „Конкурси“, докторантите могат да се осведомят за текущите конкурси, а в падащото меню „Процедури“ за предстоящите и защитени дисертации във ВМА.

Периодично се организират научни конференции, на които учени, докторанти и студенти представят свои разработки и резултати, като представените резултати след оформянето им в публикации, според изискванията и рецензирането им от специалисти се публикуват цялостно или в резюмиран вид в съответните специализирани списания и сборници.

За популяризиране на продукцията на преподавателите и обучаващите се, във ВМА се организират извънаудиторни дейности, както и периодични публични събития.

Преподаватели редовно участват като лектори и слушатели в различни научни форуми, конференции и конгреси.

ВМА осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма.

По 8.1.2. Информация относно възможностите за мобилност на докторантите се получава в Библиотеката на ВМА, където се намират *19-те договора за сътрудничество между ВМА и други лечебни заведения.*

По 8.1.3. На докторантите е дадена възможност при условие, че имат одобрен и включен в програмата на съответното научно мероприятие доклад или постер, да го представят на съответното научно мероприятие в страната или чужбина, като разходите за пътни, дневни, квартирни пари и такса участие се поемат от ВМА.

Изключително авторитетен форум, в който активно участие с доклади и постери участват докторантите на ВМА е *ежегодният конгрес на Балканския военномедицински комитет /БВМК/.*

Констатации от проверката по Стандарт 8:

Във ВМА се предоставя системна информация за учебната документация и качеството на обучение на докторските програми, постиженията на докторантите, участието им в научни форуми, публикационната активност и иновационните резултати в работата им. ВМА подпомага и стимулира участието на докторантите в програмите за мобилност, което е видно от представения доказателствен материал.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите.

Критерий 9.1. Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии.

По 9.1.1. Докторските програми подлежат на постоянен контрол и мониторинг от страна на ръководителя на Катедрата – обучаващото звено и от научния ръководител на докторанта. Организацията на докторските програми изисква редовни отчети пред Катедрения съвет и Академичния съвет.

В Първа и Втора Клиники по физикална и рехабилитационна медицина програмите по научната специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ се преразглеждат и променят редовно от академичния състав, с участието на докторантите и другите заинтересовани страни.

Предлаганата докторска програма по физиотерапия, курортология и рехабилитация има стройна и добре работеща организация на учебната и научно-изследователската дейности, осигуряваща рамката на образователната и научна степен „Доктор“. Едновременно с това, програмата позволява гъвкаво адаптиране на съдържанието на учебната и

научноизследователската работа към конкретните задачи на научната тема и индивидуалните качества на докторанта. Това дава възможност на всеки докторант да избира допълнителни курсове на обучение (присъствени или online), които осигуряват знания и умения по конкретната научна тема на дисертацията, да участват в съвместни проекти с други ВУ или научни организации, да участват в програми за мобилност и международен обмен.

Поощрява се участието на докторантите в различните дейности по докторските програми, като се регламентира тяхното включване в проектни екипи, при разработване на съответни дисертационни теми.

Осигурява се възможност на докторантите да участват в международни форуми и да работят с международни колективи, което повишава ефективността на разработките, обогатява познанията на докторантите, създава възможност за обмен на идеи и за работа в международни колективи.

По 9.1.2. ВМА осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми.

За периода от 2016 г. до 2022 г. в Клиниките по Физикална и рехабилитационна медицина на ВМА, МБАЛ – София са извършени планови одити два пъти годишно, за които има налични протоколи.

Резултатите от функционирането на системата за оценяване и поддържане на качеството, включително от вътрешни и външни одити, периодично се оценяват, огласяват и се предприемат действия за нейното усъвършенстване.

Констатации от проверката по Стандарт 9:

Във ВМА се осъществява редовен мониторинг и осъвременяване на докторските програми, съобразно актуалната научна информация. Провежданият системен вътрешен контрол допринася за повишаване на ефективността на обучението и изпълняване на целите на дисертациите, които се защитават в Клиниките по Физикална и рехабилитационна медицина на ВМА, МБАЛ – София. Ръководството на Клиниките изпълнява политиката по качество на ВМА.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми.

По 10.1.1. Цикличното външно осигуряване на качеството на докторантурите във ВМА се осъществява от специалисти във Медицинския Университет „Проф. д-р П. Стоянов” – Варна.

Съгласно „Стандарти и насоки за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование (ESG)”, докторските програми са обект на периодично външно оценяване, което се базира на взаимодействието между двете институции и се основава на изготвения доклад–самооценка, доказателствения писмен материал и представения материал на срещите. Форма на външна оценка са регулярно провежданите акредитации на програмите от НАОА.

Всяка докторска програма е обект на следакредитационно наблюдение и контрол. ВМА ежегодно изготвя график на докторските програми, подлежащи на актуализация и акредитация. Изготвените самооценки по докторските програми се представят на заседание на АС.

ВМА периодично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми, в съответствие с ESG. Голяма част от докторските програми са претърпели промяна в резултат на препоръките от външни оценки. Изпълняват се решенията на Академичния съвет за отстраняване слабостите от предходните акредитации.

Констатации от проверката по Стандарт 10:

Във ВМА е внедрена успешно функционираща система за управление на качеството, в съответствие на БДС EN ISO 9001:2008 и SGS изискванията. Структурите на ВМА, както и Първа и Втора Клиники по Физикална и рехабилитационна медицина към ВМА преминават циклично през самооценка и външно оценяване, което поддържа и подобрява качеството на докторските програми.

Обобщение:

Докторската програма по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ е разработена в съответствие със съвременните постижения на науката, с ясно дефинирани цели, задачи, методология, очаквани резултати и е сравнима с подобни у нас и в Европа. Обучението се базира на официално утвърдени стандарти и е съобразено с действащото законодателство при създадена организация за непрекъснат мониторинг.

Докторската програма е организирана и се реализира в Първа и Втора Клиники по Физикална и рехабилитационна медицина към ВМА в рамките на институционалния и национален контекст за взаимовръзка между науката и практиката. Клиниките разполагат с материално-техническа и информационна база с богати библиотечни ресурси за теоретична учебно-преподавателска дейност и адекватен академичен комфорт за докторантите.

Във ВМА има изградена организация, детайлни процедури и строга административна система за работа с докторантите във всички етапи. Подготовката на докторантите по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ във ВМА се реализира със съвременни образователни форми и научни методи по индивидуален план и чрез участие в колективно обучение.

Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с научна компетентност по „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ и основна медицинска специалност „Физикална и рехабилитационна медицина“, с богат професионален, организационен и експертен опит, активна научноизследователска дейност и висока публикационна активност.

Дейността в процеса на обучение по докторската програма по Физиотерапия, курортология и рехабилитация е подчинена на системата за качество във ВМА, без да се пренебрегва нейната специфика.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направените констатации ПКЗС предлага на Акредитационния съвет да даде право на Военномедицинска академия – София да провежда обучение по докторската програма „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“ от професионално направление 7.1. Медицина.

ПРЕПОРЪКИ:

- 1. Да се подпомогне участието на докторантите в проекти.*

Срок: постоянен

- 2. Да се подпомогне участието на докторантите в програмата за академичен обмен.*

Срок: постоянен

- 3. Да се повиши публикационната активност на докторантите в реферирани и индексирани издания с импакт фактор.*

Срок: постоянен

Председател на ПКЗС:

/ проф. д-р З. Каменов, дмн /